

EWALUACJA WEWNĘTRZNA

Problem badawczy: Diagnoza kompetencji nauczycieli i uczniów w zakresie odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznościowych. Określenie potrzeb nauczycieli i uczniów w zakresie doskonalenia tej umiejętności.

Szkoła Podstawowa nr 12 im. Księcia Bolesława Pobożnego w Kaliszu

rok szkolny 2017/2018

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:
mgr Łukasz Strzelczyk
mgr Agnieszka Giernalczyk
mgr Dorota Kasprzycka
mgr Izabela Jaśkiewicz

CELE:

- zdiagnozowanie kompetencji nauczycieli i uczniów w zakresie korzystania z mediów społecznościowych
- określenie potrzeb nauczycieli i uczniów w zakresie korzystania z portali społecznościowych i Internetu

KRYTERIA SUKCESU:

1. Nauczyciele posiadają niezbędne kompetencje informatyczne.
2. Uczniowie i nauczyciele znają zasady bezpiecznego korzystania z zasobów internetowych.
3. Uczniowie nie stosują cyberprzemocy.
4. Nauczyciele i uczniowie ze zrozumieniem i w sposób krytyczny odbierają treści pozyskane z zasobów internetowych.
5. Uczniowie używają mediów społecznościowych do komunikacji, poprawy swojego funkcjonowania np. do nauki, pogłębiania wiedzy.
6. Nie występuje tzw. zjawisko „przeciążenia informatycznego” tzn. takiego, gdy liczba odbieranych informacji jest zbyt duża, by je przetworzyć, zrozumieć i dokonać selekcji ze względu na merytoryczność, prawdziwość, poprawność i bezpieczeństwo.
7. Uczniowie i nauczyciele przy publikowaniu informacji, przetwarzaniu i ich wykorzystywaniu zachowują zasady określone w ustawie o prawach autorskich.
8. Respondenci potrafią chronić swoją prywatność, wizerunek i dane osobowe poprzez wykorzystywanie właściwego oprogramowania, korzystania z polityki bezpieczeństwa, ograniczania dostępu do portali osobom nieznanym - i inny.
9. Komunikacja i kontakty rówieśnicze typu online nie zastępują kontaktów offline.
10. Absolwenci szkoły są dobrze przygotowani do życia w społeczeństwie informacyjnym.

PYTANIA KLUCZOWE:

1. Jaki jest poziom aktywności uczniów i nauczycieli w korzystaniu z portali społecznościowych (blogów, Facebook, Twitter, komunikacji online, etc)?
2. Jaka jest samoocena kompetencji nauczycieli i uczniów w zakresie:
 - a) kompetencji informacyjnych obejmujących umiejętności wyszukiwania informacji, rozumienia jej, oceny wiarygodności i przydatności informacji,
 - b) umiejętności krytycznego i refleksyjnego wykorzystywania zasobów Internetu,
 - c) poziomu czytania i interpretacji tekstu elektronicznego,
 - d) zarządzania informacją (wyszukiwanie, krytyczne podejście, przetwarzania (tworzenia prezentacji multimedialnych, krótkich filmów, edycji dokumentów i umieszczania materiałów tekstowych i archiwalnych w Internecie)
3. Jaki jest stopień zrozumienia i przestrzegania „Prawa autorskiego”?
4. Czy uczniowie i nauczyciele w komunikacji elektronicznej mieli do czynienia z :
 - a) cyberprzemocą,
 - b) treściami promującymi zachowania destrukcyjne,
 - c) sekstingiem.

- d) tzw. groomingiem,
 - e) łańcuszkami szczęścia typu "Neknomination",
 - f) zagrożeniem prywatności,
 - g) spamami?
5. Co respondenci rozumieją przez pojęcie „bezpieczeństwo w Internecie”?
 6. Czy respondenci rozumieją zasady bezpiecznego kontaktu w Internecie?
 7. W jaki sposób i w jakich formach aktywności uczniowie i nauczyciele kreują własny wizerunek w mediach (blogi, profile w portalach społecznościowych, lajki, wpisy na blogach, wypowiedzi na forach i grupach dyskusyjnych)?
 8. Czy respondenci rozumieją, że działania innych użytkowników sieci mogą wpływać na wizerunek korzystającego?
 9. Jakie sposoby ochrony wizerunku np. na Facebooku są możliwe do stosowania i jakie wykorzystują respondenci?
 10. Czy respondenci znają i wykorzystują sposoby zabezpieczeń ochrony danych osobowych i ochrony prywatności?
 11. Czy pojęcie „uzależnienia od komputera” dotyczy uczniów i nauczycieli?
 12. Co chcieliby uczniowie wiedzieć o bezpieczeństwie w sieci?

NARZĘDZIA:

- Ankieta skierowana do nauczycieli
- Ankieta skierowana do uczniów

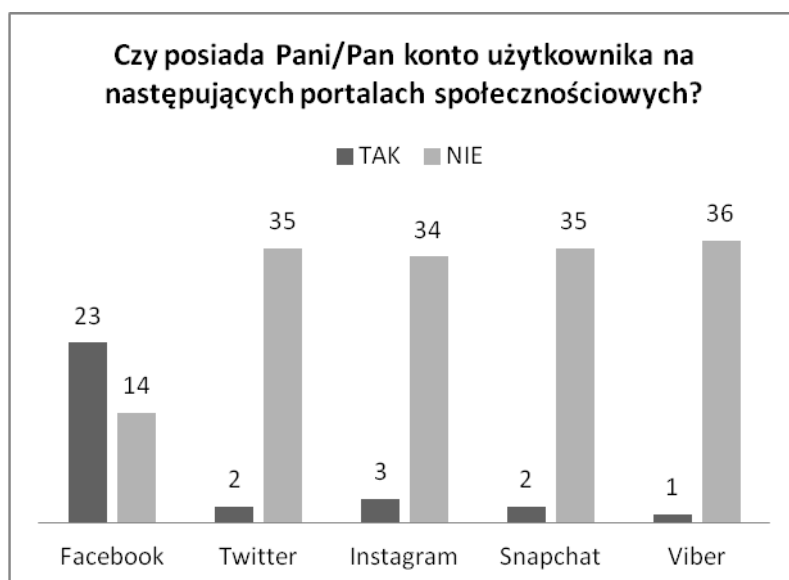
GRUPA BADAWCZA:

- wszyscy nauczyciele
- min. 80 % uczniów klas IV-VII

ANALIZA:

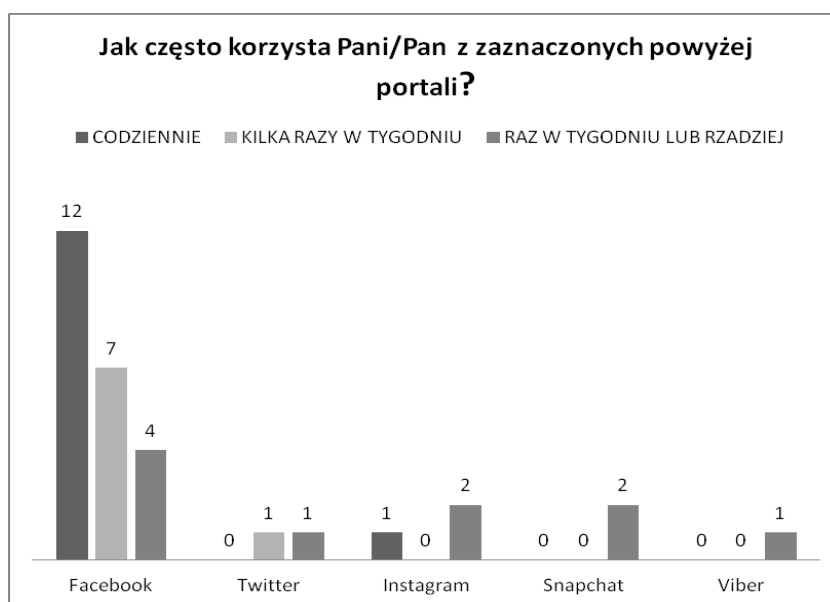
1. ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

PYTANIE 1: Czy posiada Pani/Pan konto użytkownika na następujących portalach społecznościowych?

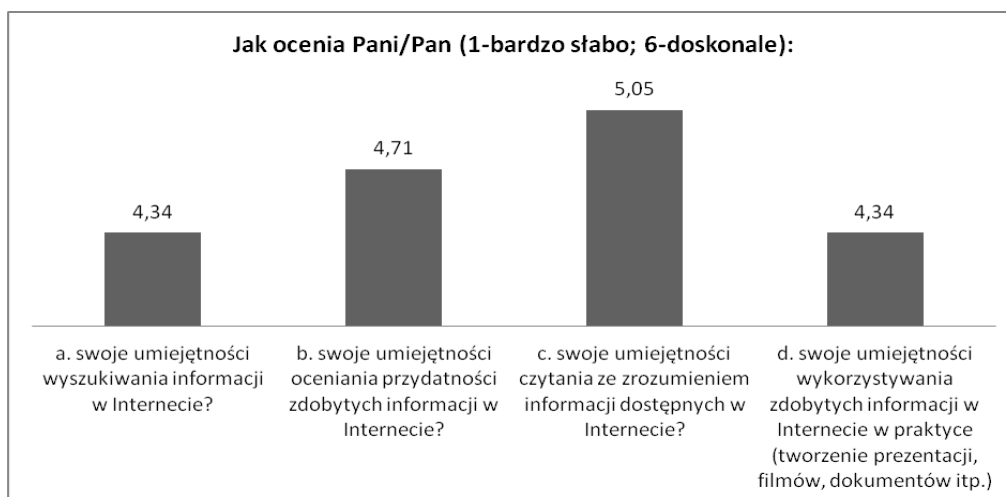
Z powyższego pytania wynika, że prawie 60% nauczycieli biorących udział w ankiecie posiada konto na Facebooku, natomiast pozostałe portale społecznościowe są dla większości ankietowanych nieznane lub nie mają na nich założonych kont użytkowników.

PYTANIE 2: Jak często korzysta Pani/Pan z zaznaczonych powyżej portali?

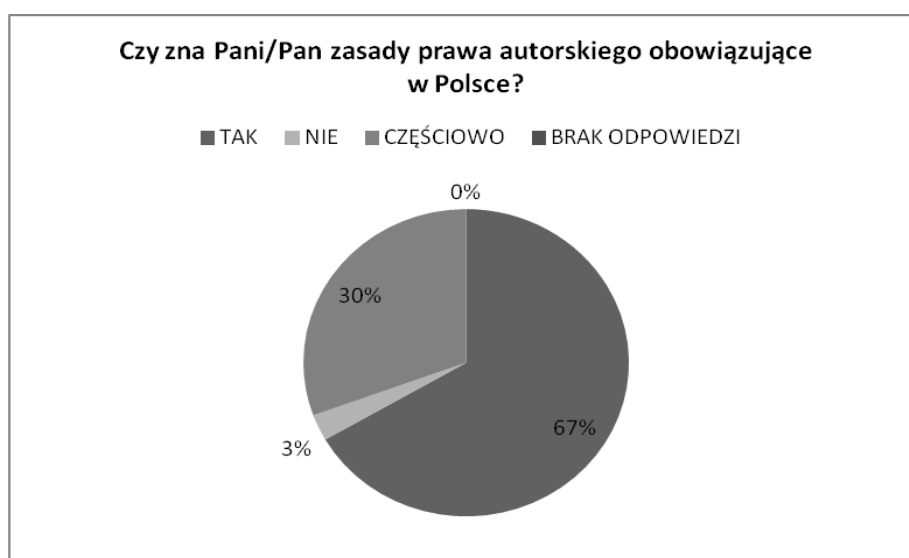
23 nauczycieli biorących udział w ankiecie deklarowało posiadanie konta na Facebooku i jak widać korzysta z niego najchętniej codziennie (prawie 50%), 30% ankietowanych zagląda na ten portal min. kilka razy w tygodniu, a 17% - raz w tygodniu lub rzadziej. Z pozostałych portali użytkownicy korzystają rzadziej – raz lub kilka razy w tygodniu (widocznie żaden z nich nie jest dla nich tak ważny lub interesujący jak Facebook).

PYTANIE 3: Jak ocenia Pani/Pan (1-bardzo słabo; 6-doskonale):

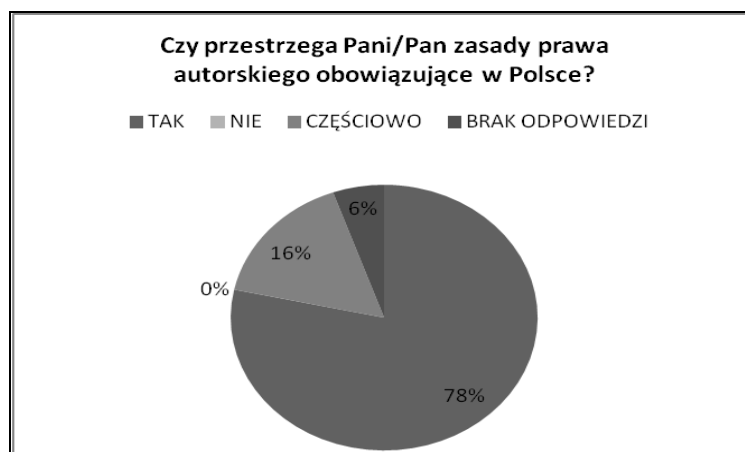
Jeśli chodzi o pracę z Internetem, wyszukiwanie informacji oraz umiejętność jej wykorzystywania w Internecie, nauczyciele najwyżej ocenili swoją „umiejętność czytania ze zrozumieniem informacji dostępnych w Internecie” – 5,05. Nieco mniejszą ocenę zebrała „umiejętność oceniania przydatności zdobytych informacji w Internecie” – 4,71. Samą sprawność wyszukiwania i wykorzystywania informacji zdobytych z Internetu ankietowani stwierdzili, że opanowali w stopniu dobrym.

PYTANIE 4: Czy zna Pani/Pan zasady prawa autorskiego obowiązujące w Polsce?

Prawo autorskie i postępowanie zgodne z jego zasadami jest znane 67% ankietowanych nauczycieli, częściowo zna je 30%, 3% przyznaje się do braku takiej znajomości.

PYTANIE 5: Czy przestrzega Pani/Pan zasad prawa autorskich obowiązujących w Polsce?

Mimo że nie wszyscy opowiedzieli się za znajomością prawa autorskiego, nikt nie zaznaczył, że tego prawa nie przestrzega. Największą ilość respondentów – 78% szanuje intelektualną własność artysty i wykorzystując jego utwór lub choćby fragment podpisuje źródło pochodzenia. Do takiego zachowania częściowo przyznaje się jeszcze 16% badanych, natomiast 6% tylko częściowo przestrzega tych zasad.

PYTANIE 6: Z jakimi zagrożeniami ze strony Internetu spotkał/a się Pan/Pani?
(można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. cyberprzemoc	21
b. treści promujące zachowania destrukcyjne	7
c. seksting (przesyłanie nagich zdjęć przez Internet)	8
d. łańcuszki szczęścia	15
e. grooming (zaprzyjaźnianie się z dzieckiem w celu jego wykorzystania seksualnego)	3
f. spamem - niechcianymi informacjami	22
g. zagrożenia prywatności / kradzież danych osobowych	5
h. inne:	0
i. żadne z powyższych	2

Ankietujący umieścili w badaniu kilka propozycji zagrożeń z jakimi można spotkać się w Internecie. Spośród wymienionych niebezpieczeństw nauczyciele najczęściej zaznaczali spamy, jako niechciane informacje, do których mogą być podczepione np. wirusy lub tzw. „krzaki”, na kolejnym miejscu - cyberprzemoc oraz łańcuszki szczęścia.

PYTANIE 7: Czy i jak często napotyka Pani/Pan następujące formy cyberprzemocy?

	CZĘSTO	RZADKO	NIGDY
nagrywanie, rozpowszechnianie treści ośmieszających inne osoby	6	17	14
wulgarne, poniżające treści w komunikacji internetowej	8	13	16
wulgarne komentarze	13	9	15
podsywanie się pod kogoś innego	0	11	26
włamania na konta internetowe	0	11	26
wykluczenie z grona znajomych	12	10	15

W kwestii częstotliwości napotykania na cyberprzemoc w Internecie nauczyciele wskazywali: spośród występujących CZĘSTO - „wulgarne komentarze” – 13 osób, a sposób pojawiających się RZADKO - nagrywanie, rozpowszechnianie treści ośmieszających inne osoby – 17. Natomiast wśród odpowiedzi, które ankietowani NIGDY nie napotkali, największą ilość głosów zdobyły dwie odpowiedzi „podszywanie się pod kogoś” oraz „włamanie na konta internetowe” – 26.

PYTANIE 8: W jaki sposób dba Pani/Pan o swoje bezpieczeństwo korzystając z Internetu?
(można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. staram się być anonimowy	28
b. stosuję "silne" hasła	17
c. sprawdzam czy łączę się w sposób bezpieczny ze stronami WWW (widoczność zielonej kłódki na pasku wyszukiwania)	23
d. instaluję programy antywirusowe	33
e. instaluję programy blokujące niechciane treści (m.in. pliki cookie)	14
f. stosuję tryb prywatny w przeglądarkach	11
g. wylogowuję się po pracy	26
h. inne:	1
i. żadne z powyższych	0

Zapytani o sposób dbania o swoje bezpieczeństwo w Internecie 90% nauczycieli przyznało, że instaluje programy antywirusowe. Na drugim miejscu z ilością 28 pkt uplasowała się odpowiedź – „staram się być anonimowy”, a na trzecim badani (26 osób) wybrali „wylogowywanie się po pracy”.

PYTANIE 9: Czy korzystając z Internetu i serwisów społecznościowych podaje Pani/Pan prawdziwe dane osobowe?

TAK	NIE	CZĘŚCIOWO	BRAK ODPOWIEDZI
24	1	12	1

Jak wynika z powyższego pytania, użytkownicy Internetu oraz serwisów społecznościowych w 65% nie boją się i podają swoje prawdziwe dane osobowe. Natomiast 32% badanych częściowo podaje prawdziwe dane osobowe.

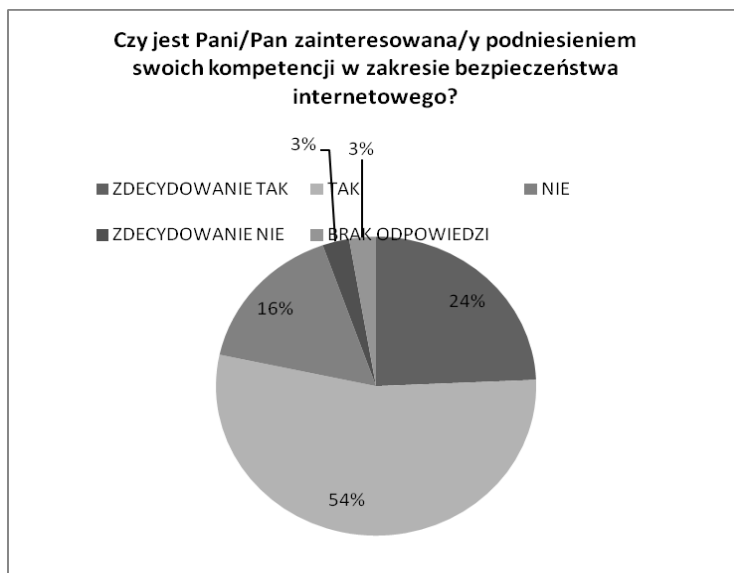
PYTANIE 10: W jaki sposób tworzy Pani/Pan swój wizerunek w Internecie i portalach społecznościowych? (można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. piszę blogi	8
b. zakładam fanpage na portalach społecznościowych	7
c. zakładam profile na portalach społecznościowych	9
d. dodaję komentarze do treści internetowych	0
e. wypowiadam się na forach internetowych i w grupach dyskusyjnych	10
f. inne:	0
g. żadne z powyższych	14

W kwestii promowania swojego wizerunku na różnych portalach społecznościowych lub po prostu w Internecie, nauczyciele stwierdzili, że raczej tego nie robią, jeśli już to poprzez

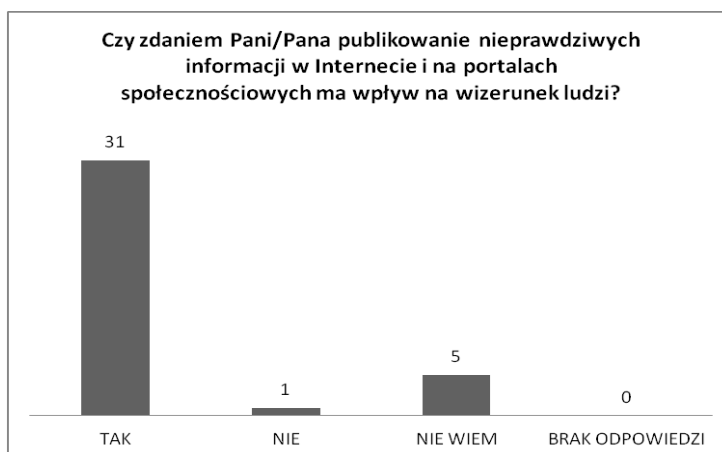
komentarze w grupach dyskusyjnych lub na forach internetowych, zakładanie profili na portalach społecznościowych, a niektórzy przyznali się nawet do pisanie bloga.

PYTANIE 11: Czy jest Pani/Pan zainteresowana/y podniesieniem swoich kompetencji w zakresie bezpieczeństwa internetowego?

Prawie 60% respondentów zdecydowana jest podnieść swoje kompetencje w zakresie bezpieczeństwa internetowego, 16% uważa, że to co wie już mu wystarczy i nie chce się doksztalcać. 16% jest jeszcze niezdecydowanych, ale pozostali (3%) powiedzieli kategoryczne „nie”, czyli stwierdzili, że wiedza posiadana im wystarczy.

PYTANIE 12: Czy zdaniem Pani/Pana publikowanie nieprawdziwych informacji w Internecie i na portalach społecznościowych ma wpływ na wizerunek ludzi korzystając z technologii informacyjnej?

Przy tym pytaniu 84% badanych nie miała wątpliwości, że publikowanie nieprawdziwych informacji w Internecie oraz portalach społecznościowych ma wpływ na wizerunek ludzi. Ci, którzy jeszcze tego nie wiedzą prawdopodobnie (na szczęście!) nigdy dotąd nie spotkali się z taką sytuacją.

PYTANIE 13: W jaki sposób chroni Pani/Pan swój wizerunek w Internecie i na portalach społecznościowych? (można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. nie publikuję zdjęć na portalach społecznościowych	24
b. unikam podpisywania zdjęć publikowanych w sieci	13
c. nie udzielam zgody na przetwarzanie wizerunku w sieci	0
d. ograniczam dostępność zdjęć na portalach społecznościowych do grupy znajomych	18
e. inne:	0
f. żadne z powyższych	4

Zapytani o ochronę swojego wizerunku w Internecie i na portalach społecznościowych, większość nauczycieli stwierdziła, że nie publikuje w sieci zdjęć (24 badanych). 18 ankietowanych za wystarczającą ochronę swojego wizerunku w sieci uważa ograniczenie dostępności zdjęć na portalach społecznościowych tylko do grupy znajomych, a dla 13 taką ochroną jest już niepodpisywanie zdjęć zamieszczonymi w Internecie.

PYTANIE 14: W jaki sposób chroni Pani/Pan własne dane osobowe w Internecie i na portalach społecznościowych? (można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. nie udostępniam loginów i haseł	35
b. nie podaję szczegółowych informacji (adres zamieszkania, PESEL itp.)	24
c. nie umieszczam zdjęć z podpisami na portalach społecznościowych	18
d. korzystam z programów antywirusowych i programów blokujących niechciane treści	25
e. nie udzielam zgody na przetwarzanie danych osobowych w Internecie	14
f. często zmieniam hasła	7
g. korzystam jedynie z zabezpieczonych stron internetowych	12
h. inne:	0
i. żadne z powyższych	0

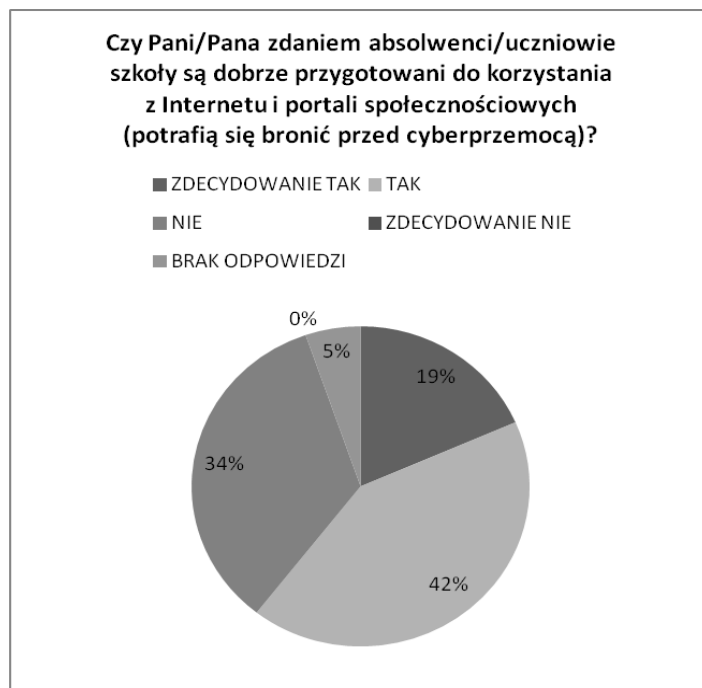
Loginów i haseł do kont osobistych w Internecie należy chronić jak przysłowiowego oka w głowie, dlatego nie dziwne, że właśnie ta odpowiedź z prawie 100% została zaznaczona przez ankietowanych. 68% nauczycieli dbają o ochronę swoich danych osobowych korzysta z programów antywirusowych oraz programów blokujących niechciane treści. Podobna ilość badanych – 65% nie podaje dla ochrony swoich szczegółowych danych typu PESEL, adres zamieszkania itp.

PYTANIE 15: Jak często korzysta Pani/Pan z:

	codziennie	kilka razy w tygodniu	raz w tygodniu lub mniej
KOMPUTERA	36	1	0
INTERNETU	33	4	0
PORTALI SPOŁECZNOŚCIOWYCH	7	9	21
GIER ONLINE	0	1	36

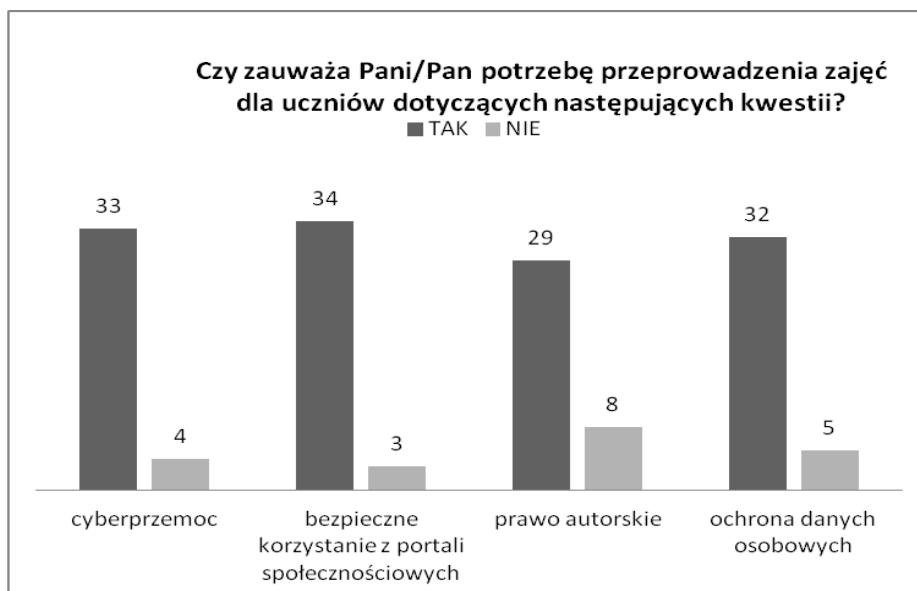
36 z 37 nauczycieli korzysta z komputera codziennie, 33 z 37 (89%) codziennie używa też Internetu. Z kolei „raz w tygodniu lub mniej” to najczęstsza odpowiedź badanych przy pytaniu o częstotliwość korzystania z portali społecznościowych i gier online.

PYTANIE 16: Czy Pani/Pana zdaniem absolwenci/uczniowie szkoły są dobrze przygotowani do korzystania z Internetu i portali społecznościowych (potrafią się bronić przed cyberprzemocą)?

Wg przeszło 61% nauczycieli (ci odpowiedzieli w ankiecie TAK lub ZDECYDOWANIE TAK) nasi uczniowie/absolwenci są dobrze przygotowani do korzystania z Internetu i portali społecznościowych, innego zdania jest 34% ankietowanych, a 5% nie ma na ten temat zdania.

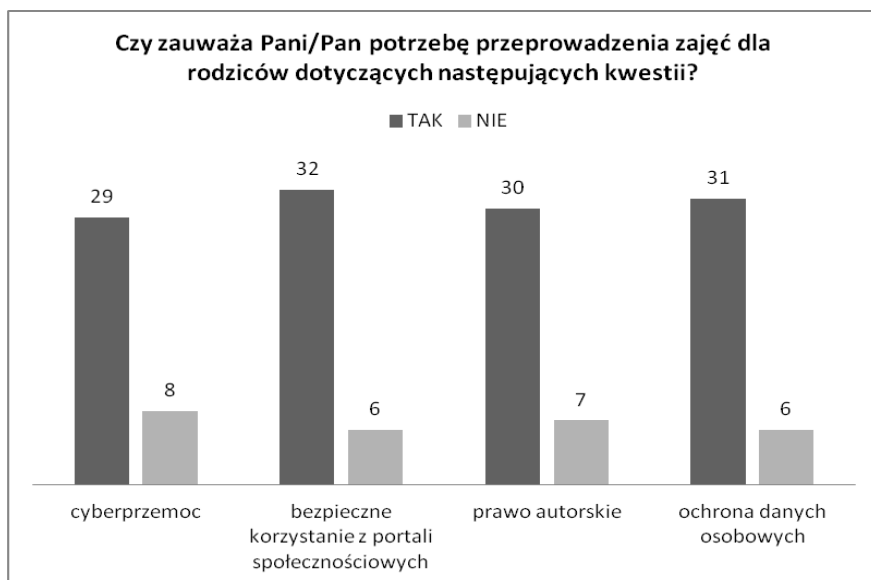
PYTANIE 17: Czy zauważa Pani/Pan potrzebę przeprowadzenia zajęć dla uczniów dotyczących następujących kwestii?

Zapytani o potrzebę przeprowadzenia dodatkowych szkoleń dla naszych uczniów nauczyciele w większości i w każdej z zaznaczonych kategorii wypowiedzieli się pozytywnie. Między bezpiecznym korzystaniem z portali społecznościowych (34 głosy), przez cyberprzemoc (33 głosy), po ochronę danych osobowych (32) różnice były jednego

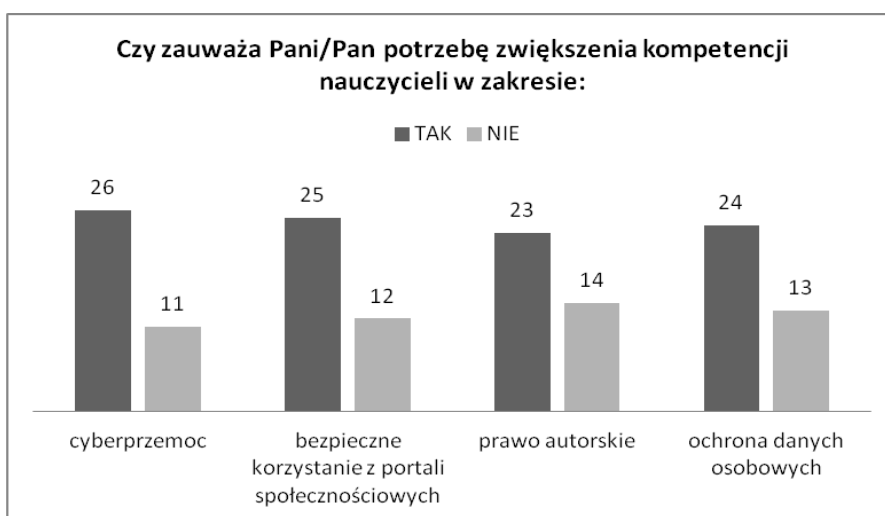
głosu. Najmniej poparcia miało ewentualne szkolenie nt prawa autorskiego, które zyskało poparcie tylko 78% badanych.

PYTANIE 18: Czy zauważa Pani/Pan potrzebę przeprowadzenia zajęć dla rodziców dotyczących następujących kwestii?

Jaką świadomość o cyberprzemoc mają rodzice? Co to jest prawo autorskie lub czy ich dzieci potrafi zadbać o swoje dane osobowe w sieci? Skierowano do ankietowanych pytanie, czy widzą potrzebę zorganizowania zajęć dla rodziców, na których zostanie poruszona powyższa tematyka. Wszystkie kwestie różniły się między sobą jednym głosem. Najwięcej głosów dostała tematyka zajęć o bezpiecznym korzystaniu z portali społecznościowych, a później kolejno ochrona danych osobowych (31), prawo autorskie (30) i cyberprzemoc (29).

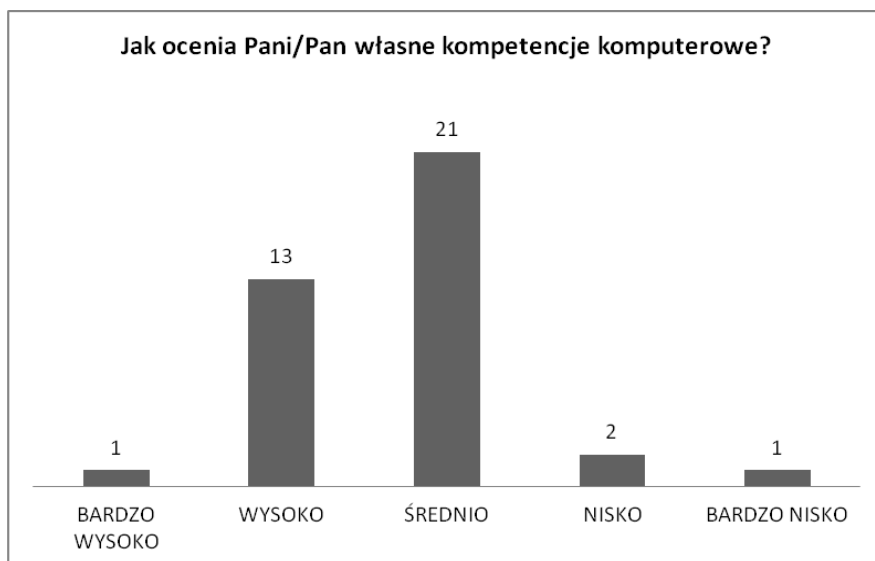
PYTANIE 19: Czy zauważa Pani/Pan potrzebę zwiększenia kompetencji nauczycieli w zakresie:

W zakresie zwiększania swoich kompetencji, nauczyciele mniej więcej w 70% wyrazili chęć zgłębienia swojej wiedzy na tematy przedstawione w ankiecie. Różnica głosów była pojedyncza. Największe zainteresowanie nauczyciele zgłosili na zajęcia o cyberprzemocy

(26 głosów), następnie – bezpieczne korzystanie z portali społecznościowych (25), ochrona danych osobowych (24) i prawo autorskie (23).

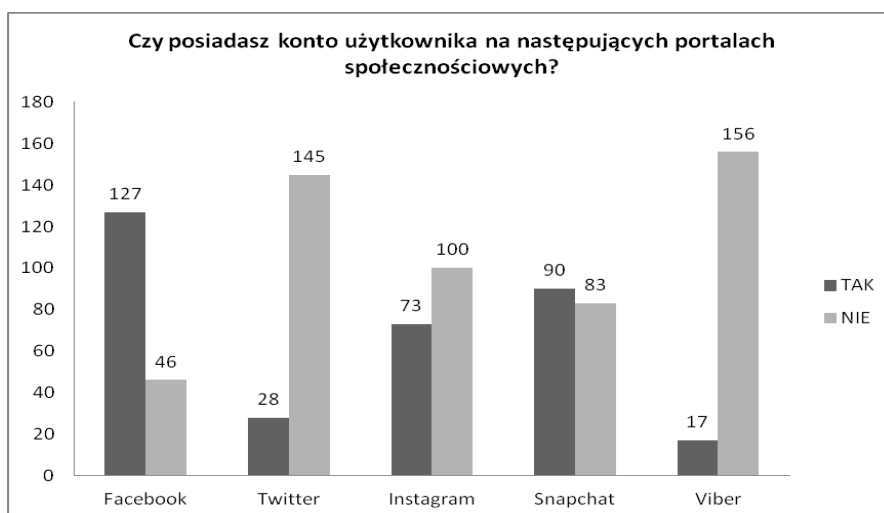
PYTANIE 20: Jak ocenia Pani/Pan własne kompetencje komputerowe?

Zapytani o swoje kompetencje komputerowe nauczyciele w 57% przyznali, że z obsługą komputera radzą sobie średnio, a 35% nawet ocenia swoje umiejętności wysoko. Pozostali badani to jednostki, którzy podzielili się na tych, którzy znają się na komputerach bardzo dobrze (1 osoba), słabo (2 osoby) i bardzo słabo (1 osoba).

2. ANKIETA DLA UCZNIÓW

PYTANIE 1: Czy posiadasz konto użytkownika na następujących portalach społecznościowych?

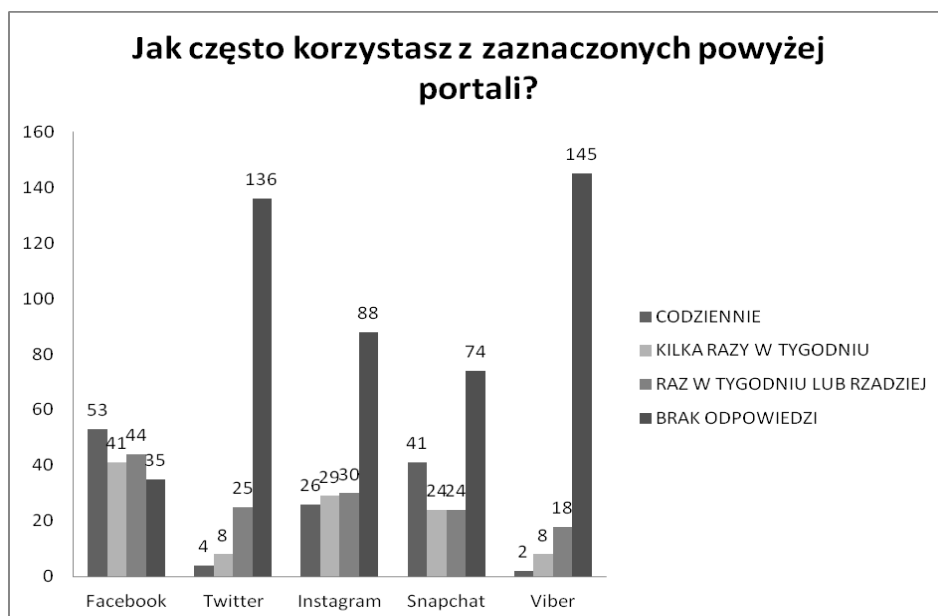

Podobnie, jak wcześniej nauczycieli, tak i o anonimowe wypowiedzi w ankietach poproszono uczniów. Już w pierwszym pytaniu widać było podobieństwo – posiadanie konta na Facebooku (uczniowie 73%, a nauczyciele przypomnijmy – 60%).

Pozostałe pozycje całkowicie różnią się od ankiety nauczycieli. Tylko pojedynczy nauczyciele przyznają, że posiadają konto na takich portalach jak: Twitter, Instagram, Snapchat czy Viber.

Zupełnie inaczej wygląda to z perspektywy uczniów, którzy deklarują posiadanie (w większym lub mniejszym stopniu, ale wszystkich) portali społecznościowych. Co drugi uczeń jest użytkownikiem Snapchata (52%), 42% uczniów korzysta z Instagramu, 16% - z Twittera, a 10% z Vibera.

PYTANIE 2: Jak często korzystasz z zaznaczonych powyżej portali?

Badani, którzy deklarowali posiadanie konta na Facebooku przyznają, że korzystają z portalu:

- codziennie – 38%
- kilka razy w tygodniu – 30%
- raz w tygodniu – 32%

46% uczniów korzysta ze Snapchata najczęściej codziennie, natomiast taka sama część ankietowanych (po 27%) twierdzi, że aplikacji tej używa kilka razy, raz lub nawet rzadziej niż raz w tygodniu.

Zapytani o Instagram, ankietowani swoje głosy rozłożyli prawie porównanie. Różnice są minimalne – największą popularnością cieszyła się odpowiedź „raz w tygodniu lub rzadziej” (35%), zaraz za nią była – „kilka razy w tygodniu” (34%), a „codziennie” korzysta 31% badanych.

Twitter zdaniem badanych jest jednym z serwisów społecznościowych najrzadziej wykorzystywanych – w 68% „raz w tygodniu lub rzadziej”, w 22% „kilka razy w tygodniu”, a tylko dla 11% „codziennie”.

Viber to też cieszący się jeszcze małą popularnością wśród badanych uczniów komunikator. Ankietowani korzystają z niego najczęściej „raz w tygodniu lub rzadziej” (64%), „kilka razy w tygodniu” (29%), „codziennie” używają tego komunikatora tylko dwie osoby, co stanowi 7% całości badanej grupy.

PYTANIE 3: Jak oceniasz (1-bardzo słabo; 6-doskonale):

swoje umiejętności wyszukiwania informacji w Internecie?	4,84
swoje umiejętności wyboru informacji w Internecie?	4,44
swoje umiejętności czytania ze zrozumieniem informacji dostępnych w Internecie?	4,44
swoje umiejętności wykorzystywania zdobytych informacji w Internecie (tworzenie prezentacji, filmów, dokumentów itp.)	4,25

Przy samoocenie posiadanych umiejętności z zakresu wyszukiwania informacji w Internecie, selekcji zdobytych wiadomości, czytania ze zrozumieniem oraz wykorzystywania zdobytych informacji uczniowie najwyżej ocenili swoje umiejętności wyszukiwania informacji w Internecie – średnia 4,84.

Na drugim miejscu, z równie imponującym wynikiem – 4,44, uplasowały się dwie umiejętności: wyboru informacji w Internecie oraz czytania ze zrozumieniem informacji dostępnych w sieci.

Ostatnie, ale nadal dobre (4,25) zajmuje umiejętność wykorzystywania informacji do tworzenia prezentacji, filmów, dokumentów, zgodnie z własnym zapotrzebowaniem.

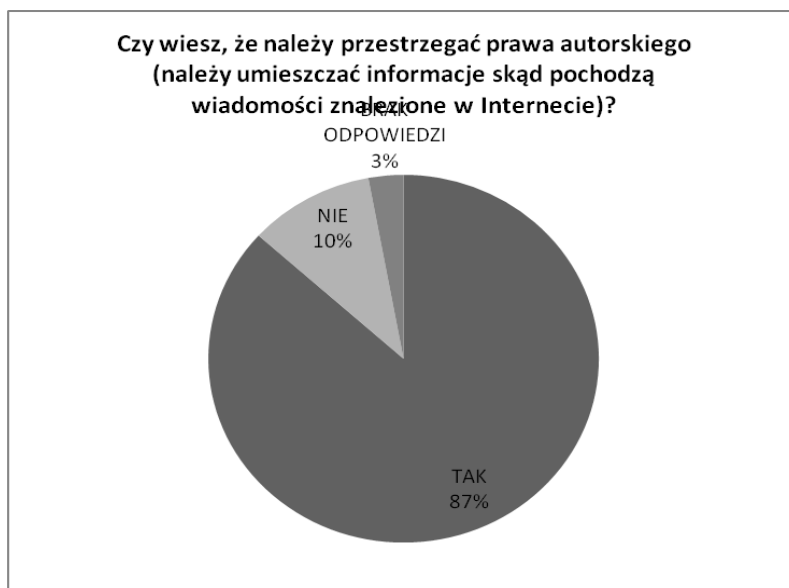
PYTANIE 4: Jak oceniasz własne umiejętności komputerowe?

Zapytani o swoje umiejętności komputerowe większość ankietowanych odpowiedziała, że ocenia je wysoko (43%), a 24% nawet bardzo wysoko.

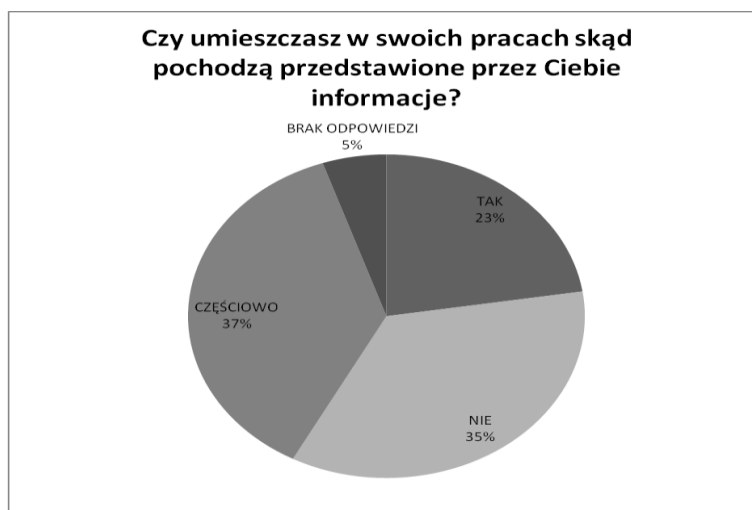
Średnią notę wystawiło sobie 27% uczniów, 8 (5%) uczniów niską, a 2 (1%) niestety bardzo niską.

PYTANIE 5: Czy wiesz, że należy przestrzegać prawa autorskiego (należy umieszczać informacje skąd pochodzą wiadomości znalezione w Internecie)?

Nasi uczniowie w 87% wiedzą, że należy zamieszczać informacje, skąd pochodzą wiadomości znalezione w Internecie, 10 % jeszcze tego nie wie, a 3% nie ujawniło nam stanu swojej wiedzy.

PYTANIE 6: Czy umieszczasz w swoich pracach skąd pochodzą przedstawione przez Ciebie informacje?

Informacje o źródle pochodzenia wiadomości zamieszcza tylko 23% ankietowanych, 37% stosuje prawo autorskie czasami, a 35% nie umieszcza źródła pochodzenia w ogóle.

PYTANIE 7: Z jakimi zagrożeniami ze strony Internetu się spotkałeś?
(można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. cyberprzemoc (obrażanie, zastraszanie, prześladowanie w Internecie)	30
b. zachęty do robienia złych rzeczy	17
c. seksting (przesyłanie nagich zdjęć przez Internet)	16
d. łańcuszki szczęścia	55
e. grooming (zaprzyjaźnianie się z dzieckiem w celu jego wykorzystania seksualnego)	8
f. spamem - niechcianymi informacjami	55
g. zagrożenia prywatności / kradzież danych osobowych	20
h. inne:	0
i. żadne z powyższych	55

Zapytani o zagrożenia z jakimi spotkali się w Internecie, uczniowie wybrali dwa równorzędne niebezpieczeństwa – łańcuszki szczęścia, spamy oraz wskazali, że to żadne z powyższych. Na każde z nich oddali po 32% głosów. Natomiast cyberprzemoc to nadal zagrożenie budzące lęk ankietowanych, którzy boją się zastraszania, prześladowania i wyśmiewania doprowadzającego niekiedy do tragedii.

PYTANIE 8: Czy i jak często spotkałeś następujące formy cyberprzemocy?

	często	rzadko	nigdy	brak odpowiedzi
nagrywanie, rozpowszechnianie treści ośmieszających inne osoby	21	44	94	14
wulgarne, poniżające treści w komunikacji internetowej	31	52	77	13
wulgarne komentarze	45	47	66	15
podsywanie się pod kogoś innego	35	34	91	13
włamania na konta internetowe	26	35	97	15
wykluczenie z grona znajomych	30	50	78	15

Najpopularniejszą odpowiedzią przy pytaniu o częstotliwość występowania danej formy przemocy była odpowiedź NIGDY. „Włamania na konta” to najliczniejsza grupa uczniów, która deklaruje, że nigdy nie spotkała się z cyberprzemocą (97 osób w tej grupie). Następna grupa to badani należący do zespołu „nagrywanie, rozpowszechnianie treści ośmieszających inne osoby” – 94 osoby. „Podsywanie się pod kogoś innego” nie dotknęło na szczęście żadnego z 91 badanych uczniów. „Wykluczenie z grona znajomych” oraz stosowanie wobec użytkowników portali społecznościowych „wulgarnych, poniżających treści w komunikacji internetowej” to liczba ok. 78-77 badanych.

W kwestii napotykania w Internecie na „wulgarne komentarze” częstotliwość występowania rozkłada się już nieco inaczej. 66 uczniów deklaruje, że NIGDY z tą formą cyberprzemocy się nie spotkali, ale niepokojące jest, że 47 osób wskazuje na fakt rzadkiego, bo rzadkiego, ale zetknięcia się już z tą przemocą, 2 osoby mniej (45) – przyznają, że „spotkały się z tą formą przemocy „CZĘSTO”.

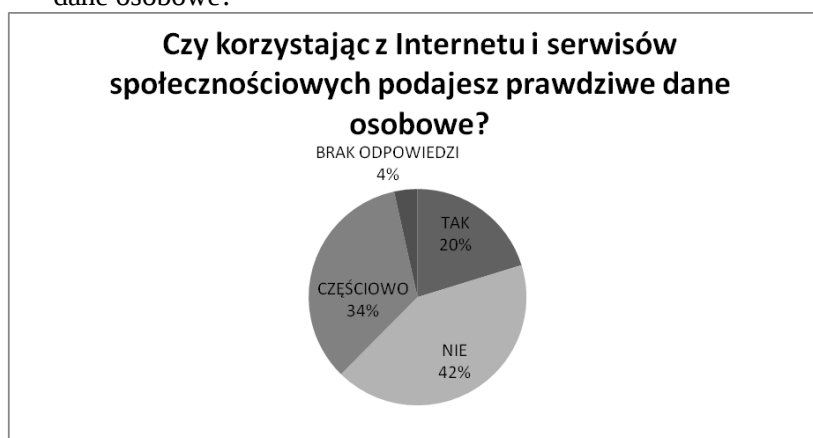
PYTANIE 9: W jaki sposób dbasz o swoje bezpieczeństwo korzystając z Internetu?
(można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. staram się nie pisać kim jestem	68
b. stosuję "silne" hasła	116
c. sprawdzam czy łączę się w sposób bezpieczny ze stronami WWW (widoczność zielonej kłódki na pasku wyszukiwania)	35

d. instaluję programy antywirusowe	64
e. instaluję programy blokujące niechciane treści (m.in. pliki cookie)	26
f. stosuję tryb prywatny w przeglądarkach	25
g. wylogowuję się po pracy	63
h. inne:	0
i. żadne z powyższych	17

Jak wynika z przeprowadzonej ankiety, nasi uczniowie znają się na bezpiecznym korzystaniu z Internetu, dlatego stosują różne metody, zabezpieczyć swoje dane przed wirusami czy hakerami. Jak widać przede wszystkim stosują „silne” hasła, nie ujawniają się w sieci oraz instalują programy antywirusowe.

PYTANIE 10: Czy korzystając z Internetu i serwisów społecznościowych podajesz prawdziwe dane osobowe?

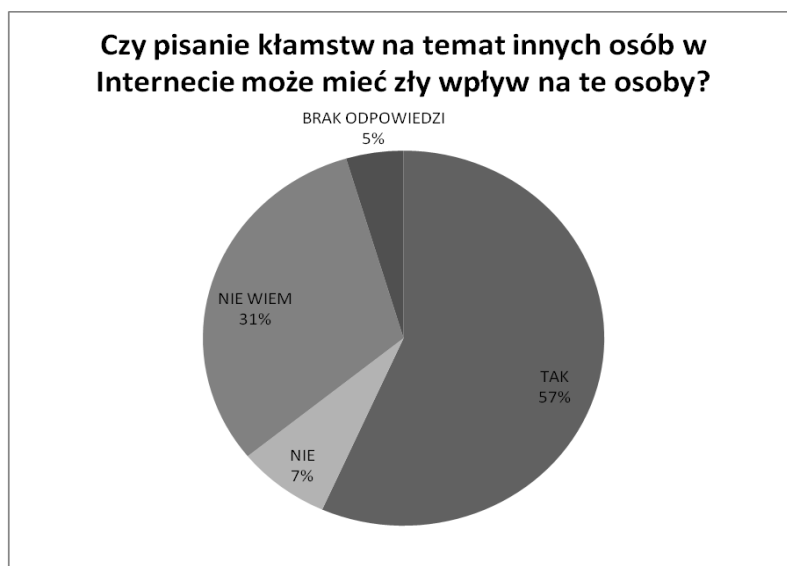
Badani uczniowie w większości (42%) przyznają, że w Internecie i w serwisach społecznościowych nie podają prawdziwych danych osobowych. 34% częściowo je ujawnia, 20% przyznaje otwarcie do podawania w sieci swoich danych osobowych, a 4% ankietowanych nie udzieliło nam odpowiedzi.

PYTANIE 11: W jaki sposób korzystasz z Internetu i portali społecznościowych?
(można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. piszę blogi	8
b. zakładam fanpage na portalach społecznościowych	8
c. zakładam profile na portalach społecznościowych	60
d. dodaję komentarze do treści internetowych	52
e. wypowiadam się na forach internetowych i w grupach dyskusyjnych	35
f. inne:	0
g. żadne z powyższych	59

Do czego uczniowie wykorzystują Internet i portale społecznościowe? Wg większości ankietowanych (35%) – zakładają na takich portalach swoje profile, dzielą się wiedzą o sobie i nawiązują nowe znajomości lub odświeżają dawne. 34% badanych twierdzi, że wykorzystuje Internet i portale społecznościowe do zupełnie innych, niż w ankiecie zaproponowane, celów. 30% uczniów dodaje w sieci komentarze do treści internetowych, a 20% bierze udział w dyskusjach na forach internetowych i w grupach dyskusyjnych.

PYTANIE 12: Czy pisanie kłamstw na temat innych osób w Internecie może mieć zły wpływ na te osoby?

Prawie 60% ankietowanych uczniów nie ma wątpliwości, że pisanie kłamstw o kimś w Internecie może mieć zły wpływ na daną osobę. 31% badanych nie wie, jakie konsekwencje mogą za sobą pociągnąć kłamstwa w sieci skierowane do konkretnej osoby. 7% uważa, że można pisać w Internecie kłamstwa, które mogą mieć zły wpływ na osobę opisaną. 5% respondentów nie udzieliła nam odpowiedzi.

PYTANIE 13: W jaki sposób chronisz swój wygląd w Internecie i na portalach społecznościowych? (można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. nie publikuję zdjęć na portalach społecznościowych	50
b. unikam podpisywania zdjęć publikowanych w sieci	30
c. nie udzielam zgody na przetwarzanie wizerunku w sieci	44
d. ograniczam dostępność zdjęć na portalach społecznościowych do grupy znajomych	43
e. inne:	0
f. żadne z powyższych	56

Dbając o ochronę swojego wizerunku w Internecie, nasi ankietowani nie publikują zdjęć na portalach społecznościowych (30%). Chronią się także ograniczając dostępność zdjęć do grupy znajomych (25%), twierdzą także, że nie udzielają zgody na przetwarzanie wizerunku w sieci (25%). Najczęściej (32%) jednak uczniowie stosują inne sposoby, by chronić swój wizerunek w Internecie, ważne by były skuteczne.

PYTANIE 14: W jaki sposób chronisz informacje o sobie w Internecie i na portalach społecznościowych? (można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. nie udostępniam loginów i haseł	115
b. nie podaję szczegółowych informacji (adres zamieszkania, PESEL itp.)	94
c. nie umieszczam zdjęć z podpisami na portalach społecznościowych	37
d. korzystam z programów antywirusowych i programów blokujących niechciane treści	55
e. nie udzielam zgody na przetwarzanie danych osobowych w Internecie	56

f. często zmieniam hasła	27
g. korzystam jedynie z zabezpieczonych stron internetowych	38
h. inne:	0
i. żadne z powyższych	32

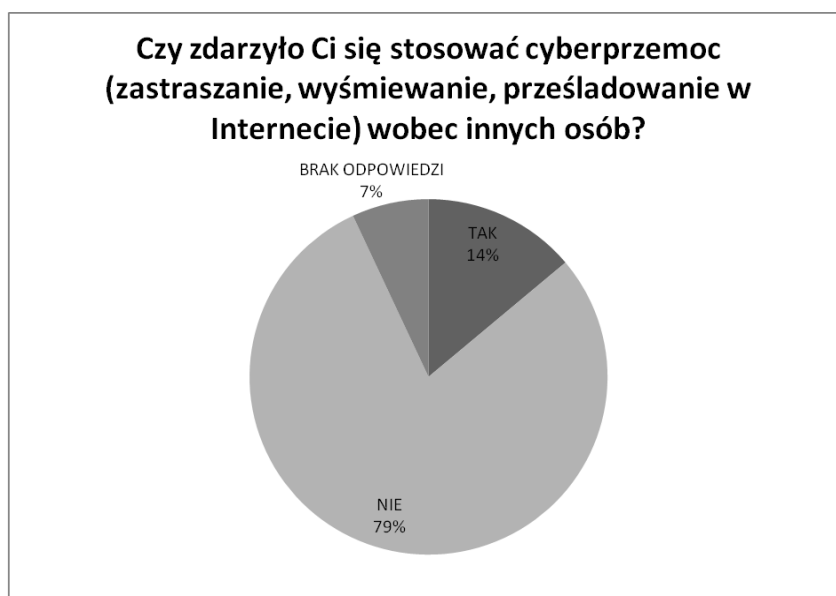
Ankietowani doskonale wiedzą, że należy chronić informacji o sobie, zwłaszcza w sieci. Jak się chronią przed ich utratą? 67% badanych „nie udostępnia loginów i haseł do kont”, 54% odpowiedzi zaznaczono przy wskazaniu „nie podaję szczegółowych informacji (adres zamieszkania, PESEL itp.)”. 32% uczniów dla swojego bezpieczeństwa i ochrony posiadanych danych „nie udziela zgody na przetwarzanie danych w Internecie” oraz „korzystam z programów antywirusowych i programów blokujących niechciane treści”.

PYTANIE 15: Jak często korzystasz z:

	codziennie	kilka razy w tygodniu	raz w tygodniu lub mniej	brak odpowiedzi
KOMPUTERA	49	65	39	20
INTERNETU	113	35	9	16
PORTALI SPOŁECZNOŚCIOWYCH	55	36	44	38
GIER ONLINE	58	50	42	23
TELEFONU KOMÓRKOWEGO	126	25	6	16

Jak wynika z ankiety, komputer nie jest już dzisiaj narzędziem najwyższej technologii, bez której nie można pracować, uczyć się, komunikować itd. Po samej częstotliwości korzystania z komputera (największa liczba głosów 38% na „kilka razy w tygodniu”), można wysnuć wniosek, że jego następcą został telefon, który jest mniejszy i nowocześniejszy. 73% badanych w większości używa telefonów komórkowych „codziennie”. 65% grupa badanych korzysta z Internetu „codziennie”, podobnie jak z portali społecznościowych (32%), czy gier online (34%).

PYTANIE 16: Czy zdarzyło Ci się stosować cyberprzemoc (zastraszanie, wyśmiewanie, prześladowanie w Internecie) wobec innych osób?

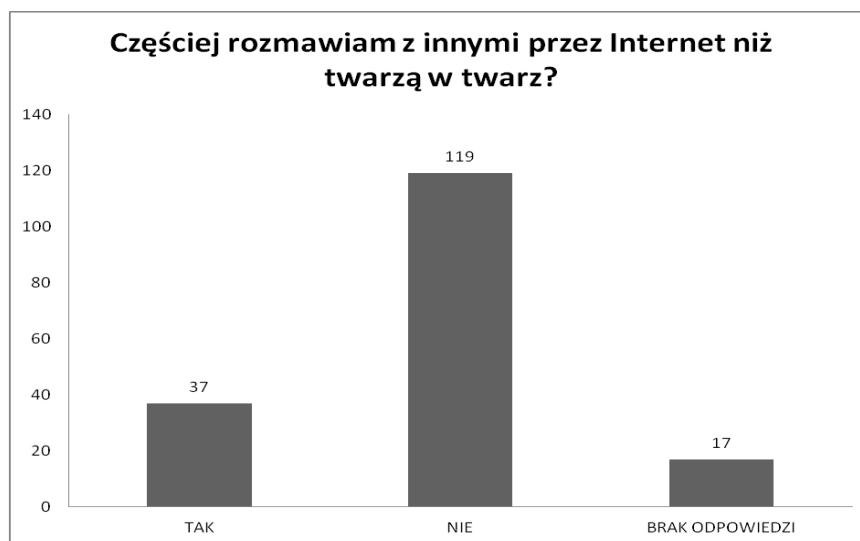
Zapytanie o stosowanie cyberprzemocy w Internecie, nasi ankietowani na szczęście w 79% odpowiedzieli, że nigdy nikogo nie zastraszaali, ani nie wyśmiewali, ani też nie prześladowali. 7% badanych nie odpowiedziało na nasze pytanie, ale nie to jest najgorsze. Niestety 14% uczniów przyznało się do stosowania cyberprzemocy w Internecie.

PYTANIE 17: Dlaczego korzystasz z Internetu i portali społecznościowych?
(można zaznaczyć wiele odpowiedzi)

a. poszukuję informacji na lekcje	80
b. poznaję nowych ludzi	42
c. oglądam filmy	105
d. wrzucam własne zdjęcia	36
e. komentuje posty innych	53
f. piszę blogi	13
g. gram w gry komputerowe i gry online	94
h. odrabiam prace domowe	68
i. korzystam z gier edukacyjnych	29
j. inne:	0

Oglądanie filmów w Internecie skłania naszych badanych do spędzania czasu w sieci. To najsilniejsza grupa ankietowanych (61%), za nią uplasowały się gry komputerowe oraz online (54%). Dopiero na trzecim i czwartym miejscu znajdują się odpowiedzi związane ze szkołą – Internet i portale społecznościowe są przez nich wykorzystywane do poszukiwania informacji na lekcje (46%), czy odrabiania prac domowych (39%).

PYTANIE 18: Częściej rozmawiam z innymi przez Internet niż twarzą w twarz?

Nasi uczniowie dużo czasu spędzają przed ekranem telefonów oraz komputerów, ale przyznają, że mają czas na rozmowy z kolegami/koleżankami i innymi twarzą w twarz, co bardzo nas cieszy. Grupa badany, która pozostaje tradycjonalistami stanowi 69%, natomiast 21% uczniów już porozumiewa się częściej korzystając z komunikatorów internetowych. 17 osób nie udzieliło nam odpowiedzi.

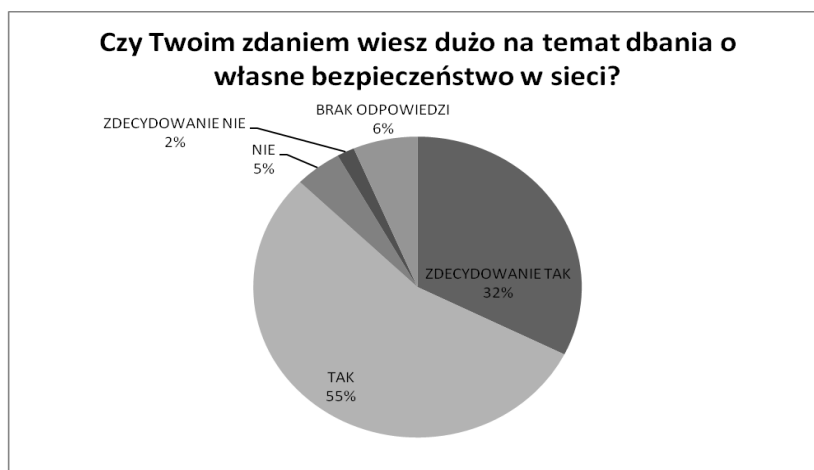
PYTANIE 19: Czy chciałbyś/chciałabyś, aby na zajęciach rozmawiano o tematach takich jak:

	TAK	NIE	BRAK ODPOWIEDZI
cyberprzemoc	52	103	18
bezpieczne korzystanie z portali społecznościowych	74	80	19
prawo autorskie	70	80	23
ochrona danych osobowych	99	56	18
bezpieczeństwo w Internecie	96	57	20

Ankietowani uczniowie nie są zainteresowani zdobyciem dodatkowych informacji nt. bezpiecznego korzystania z portali społecznościowych, jak uniknąć cyberprzemocy oraz zasadach stosowania prawa autorskiego. Uznali może, że dotychczasowa wiedza im wystarczy i nie potrzeba powtarzać tego, co się wie.

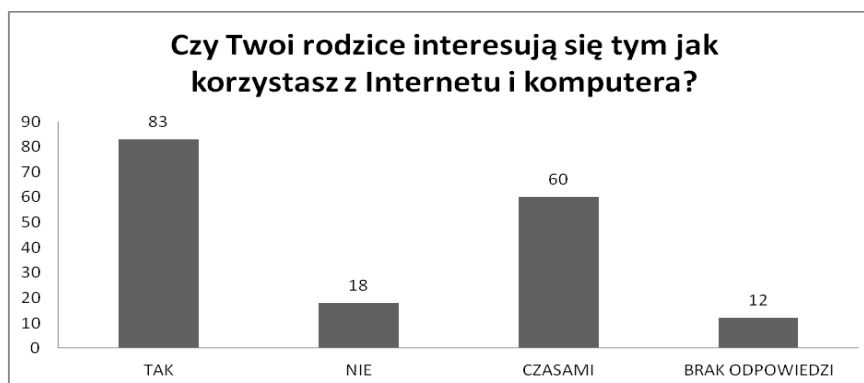
Uczniowie wyrazili za to chęć wzięcia udziału w zajęciach o ochronie danych osobowych oraz bezpieczeństwie w Internecie.

PYTANIE 20: Czy Twoim zdaniem wiesz dużo na temat dbania o własne bezpieczeństwo w sieci?

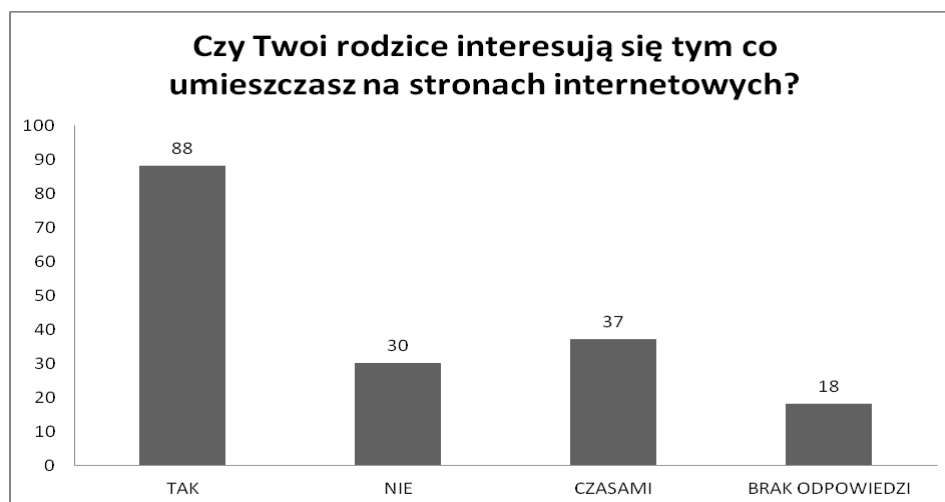
Ponad połowa ankietowanych twierdzi, że wie dużo na temat dbania o swoje bezpieczeństwo w Internecie, a 32% uważa, że nawet zdecydowanie dużo wie na ten temat. 5% przyznało, że w kwestii bezpieczeństwa jeszcze nie wie zbyt dużo, 2% zdecydowanie nie wie. 6% uczniów nie udzieliło odpowiedzi.

PYTANIE 21: Czy Twoi rodzice interesują się tym jak korzystasz z Internetu i komputera?

Według przeprowadzonej ankiety wynika, że w 48% rodzice naszych uczniów interesują się tym, w jaki sposób badani wykorzystują Internet i komputer, 35% z takim zainteresowaniem spotykają się tylko czasami, a 10% w ogóle. Jak zwykle nie wszyscy udzielili nam odpowiedzi, takich osób było 12.

PYTANIE 22: Czy Twoi rodzice interesują się tym co umieszczasz na stronach internetowych?

Tylko nieco połowa rodziców (51%) interesuje się tym, co ich dzieci umieszcza na stronach internetowych, 21% interesuje się czasami, a 17% rodziców – wcale. 18 uczniów nie udzieliło odpowiedzi.

WNIOSKI:

- Ocena znajomości komputerowych nauczycieli jest na poziomie średnim.
- Ponad połowa nauczycieli jest zdecydowana podnieść swoje kwalifikacje dotyczące bezpieczeństwa internetowego.
- Znaczna część (67%) nauczycieli i uczniów (87%) zna prawo autorskie i pod swoimi pracami zamieszcza źródła pochodzenia zapożyczonych treści lub obrazów.

- W kwestii występowania zagrożenia w Internecie, obie grupy badanych przyznały, że zetknęły się z pewnymi jej formami (spamy, cyberprzemoc, łańcuszki szczęścia), ale na granicy sąsiadującej z „NIGDY”. Sami nie stosują cyberprzemocy.
- Umiejętności pozyskiwania zasobów internetowych u nauczycieli i uczniów kształtują się na poziomie dobrym.
- Nauczyciele i uczniowie stosują inne metody, a obie grupy ankietowanych dbają o bezpieczeństwo w sieci.
- Nauczyciele korzystają z komputerów i Internetu codziennie, w przypadku uczniów komputer został zastąpiony przez telefon komórkowy.
- Uczniowie wykorzystują portale społecznościowe i Internet nie tylko w celach rozrywkowych, ale także do zgłębiania wiedzy naukowej.
- Według większości nauczycieli nasi uczniowie i absolwenci są dobrze przygotowani do korzystania z portali społecznościowych i Internetu.
- Zdaniem nauczycieli należy przeprowadzić szkolenia dla uczniów i ich rodziców z zakresu cyberprzemocy, prawa autorskiego, bezpiecznego korzystania z portali społecznościowych i ochrony danych osobowych.
- Nasi uczniowie nadal więcej czasu potrafią i rozmawiają ze sobą twarzą w twarz niż za pomocą Internetu.
- Wysoka, bo prawie 90% część badanych uważa, że mają dużą wiedzę nt dbania o własne bezpieczeństwo w sieci.
- Połowa ankietowanych przyznała, że ich rodzice interesują się tym, co dzieci umieszczają w sieci.

Łukasz Strzelczyk -

Agnieszka Giernalczyk –

Dorota Kasprzycka -

Izabela Jaśkiewicz –